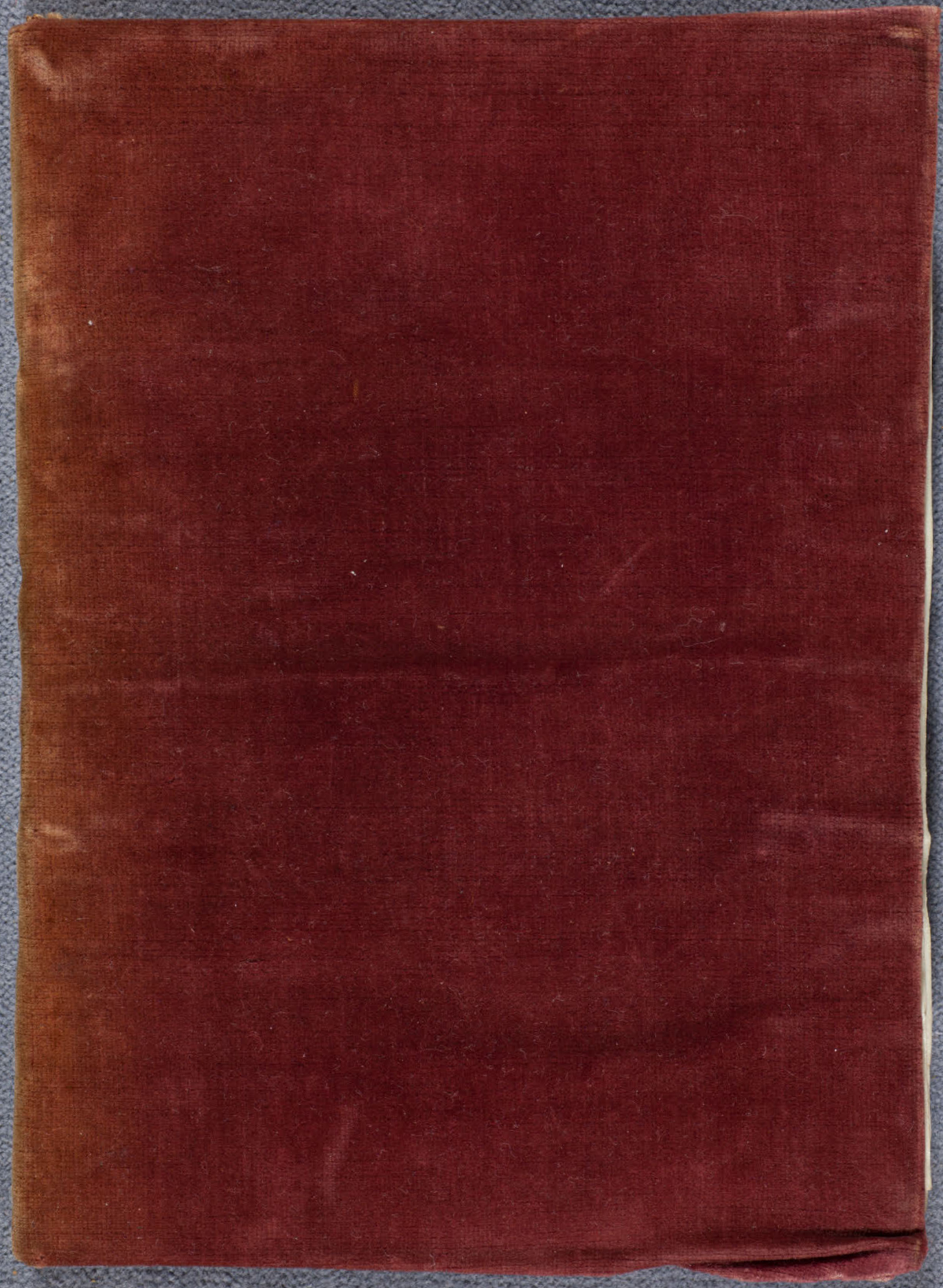

£63.-

L4

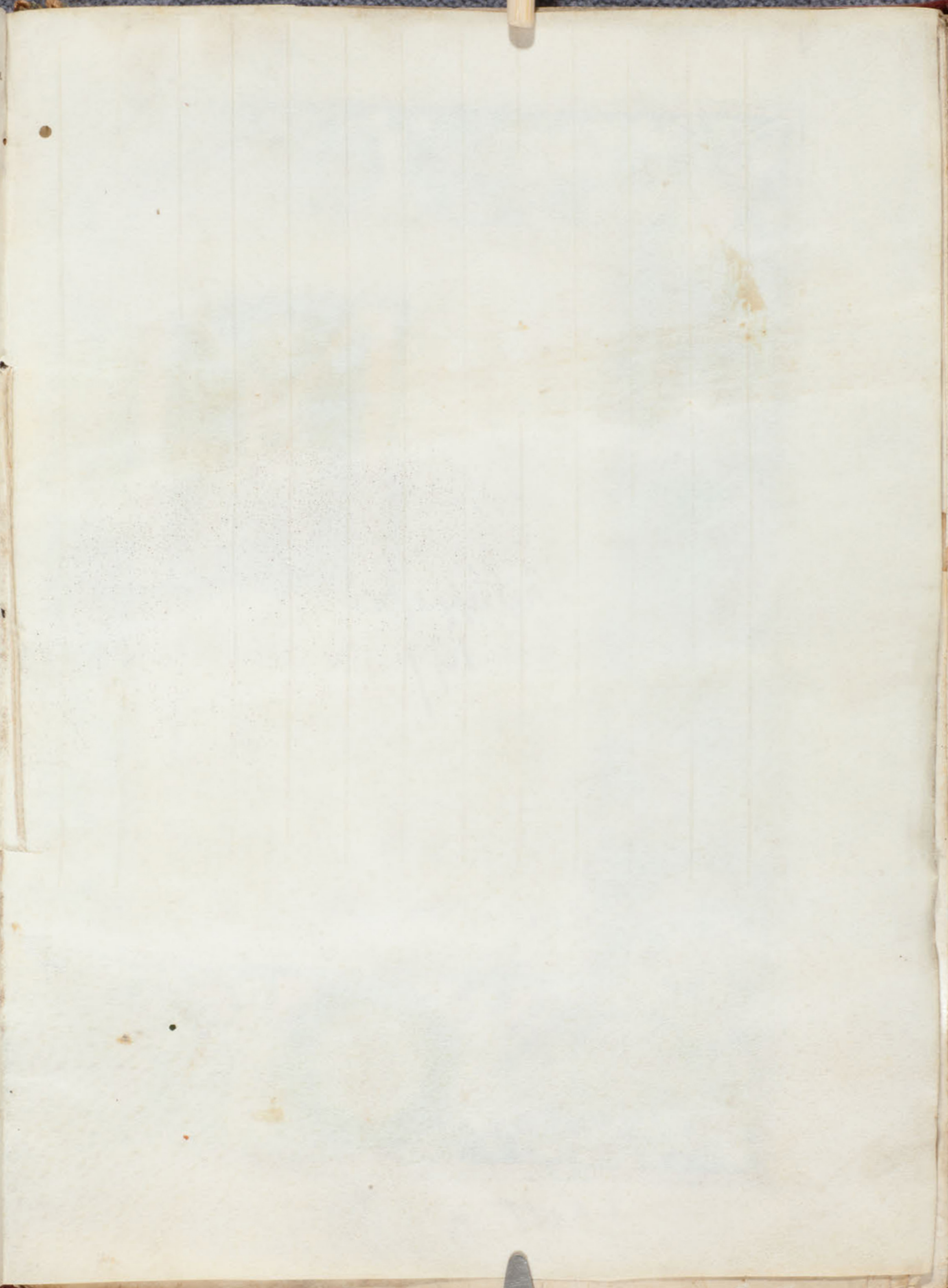
Sar. T. F.
Archibald. J. Bell
1871

Recueil de divers sujets de Medecine
et autres

36

36

Rex Regum magnus Artaxer
ses. Peto. sal V T E M

ORB' QVI NoMI
NE. APPEL
LATVR. PE
STIS. NOS
TRVM INVASIT

exercitum. & cum plura saepius
fecissemus: remedium nullum
hactenus est datum. Quare
te omnino rogamus, ut aliquod
adiumentum quam primum nobis
transmittas: siue ex his quae
natura habentur, siue ex arte
proueniunt: siue cuiuslibet
hominis peritia: qua morbus
hic curari queat. Transmittas
igitur quam primum potes. atque
quantum potes hunc morbum
cohercere. Qua in re nec im
pensae: nec muneribus parcas:

Nam totum longe serpit ex
ercitum: crassum quendam
ac grauem spiritum inferēs
Et cum hostem feram bestiaꝫ
habeamus: non pugnando ex
pugnamur. Quippe pecora
interimit: & q̄ plurimos infi
cit: ut nulla cura sanari pos
sint atq; tela in diem acerbio
ra immittit. Qua super re
quid dicam: aut sentiam ne
scio: nec quos consulam sane
habeo. Quamobrem nō de
sistas: donec haec omnino q̄
primum: & ad uota perficias.

POETUS. MAGNO REGI. ATAXERSI. s. d

ORBI pestiferi epidimmia naturae adiumẽtis haud quaq̃ soluuntur. Nam qui morbi naturaliter generantur: illos natura ipsa post se iudicando curat. Sed qui ex epidimia proueniunt. curantur ex arte: quae corporum modum artificiose inquirit. Hippocrates uero medicus natione doricus patria cous: patre heraclyde natus: quem heraclydem ge

Genus hippocratis

nuit hippocrates. Hippocratem
Gnosidicus. Gnosidicum Ne
brus. Nebrum Socrates. Socra
tem Theodorus. Theodorum
Cleomittada. Cleomittadam
Chrisimander. huic morbo me
detur. Quippe diuino quodam
ingenio preditus: ex paruis qui
busdam uulgaribusque rebus in ma
iorem quandam artem usum
medendi perduxit diuinus hip
pocrates. Achrysumque ida rege
nobis quidem nonus existit.
Ab esculapio uero duodeuige
simus: sed ab ipso ioue nimirum

uigesimus. Ex matre insup
praxitea foeneratis filia de
domo heraclydarum natus.
Itaq; ex utroq; semine a diis
genus uir diuinus hippo
crates ducit. Cum ex matre
ab Esculapio. Et ex patre
ab Heraclyde descendat.
Medendi sane artem apud
patrem Heraclytum: & eius
auum hyppocratem didicit.
Verum ab his quaedam me-
dendi principia hausit: que
solum illos tenuisse merito
quis credere potest. Verum etiam

quadam acritate ingenij fret⁹
uniuersam artem plene, ex acte
ipse complexus est. Hic profec
to animi generositate maiores
suos tanto excellit: quanto ī
facultate artis: qua plurimū
pollet: differt ab illis. Quip
pe nullum genus extat fera
rum terra mariq; quib⁹ mor
tales curando ceu Triptolem⁹
semina ita esculapij adiumē
ta dispargit. Quare plaerisq;
in locis sibi sacra habent: et
apud athenas aequis honori
bus cum Hercule & Escula

pro ueneratur. Hunc igitur ipsum uoca. Cui tantum auri & argenti dari iubeas: quantum uelit. Hic enim nouit non uno modo morbis mederi. Hic est sanitatis pater: hic uitae mortalium saluator: hic doloris expulsor: hic diuinae scientiae simpliciter dux.

Rex Regum Magnus Artaxerses. Histano Hellesponti praefecto. salutem. dicit.

HYPPOCRATIS medici Coi: qui ab Esculapio ducit originem: gloria

artis ad nos iam usq; peruenit.
Dato igitur tantum auri quã
tum uoluerit ac caeterarum rerum
quibus indiget non minus abũ
de: atq; illum ad nos mittito
Erit enim pari in honore cum
uiris apud persas praestantissi
mis. Insuper si quis alius per
Europam uir egregie praestãs
repperitur: illum domui regie
efficito amicum. pecuniae mi
nime parcens. Quoniam ui
ros qui consilio ualeant: nõ
est facile inuentu. Histanus
praefectus. hippocrati. s. d.

Not.

QVAM. REX. TE
Q indigens: epistolam mi
sit: eam in praesentia tibi trãs
mitto: ad quam responde q̃
primum: ut mature regi re
scribam. Hippocrates hista
no praefecto salutem d.

NON SECVS. AC
tibi rescribo: Regi rescri
bas: q; uictu ueste domo ac
caeteris ad uictum necessariis
sufficienter fruor. Nec mi
hi fas est a persis pecunias ac
cipere: nec uiros barbaros a
morbis curare: qui grecorum

6

hostes existunt. Hippocrates Abderitarum senatui foelicitatem.

CIVIS. VESTER

Mellisagoras Coum venit quo die contigit sceptri assumptionem fieri, & annuae essent nundinae, ac pompa sumptuosa apud cyparissum: quam deo agi moris est per eos ad quos sacra spectant. Sed cum festinare ex verbis & aspectu Mellisagoras videretur: persuasus id quod res erat. lectis litteris vestris admiratus sum quod de uno homine tota ciuitas tur

Pulchre

baretur: ac si ipsa ciuitas foret
homo unus. Beati profecto illi
sunt populi: qui uiros probos
sibi constituunt pugiles & de
fensores & non turres ac moe
nia: sed uirorum sapientium sa
pientia consulta. Ego quidem
arbitror artes esse gratias deorum
homines uero opus naturae. Vob
igitur uiri abderyte haud sit mo
lestum si mihi uideor non a uo
bis: sed ab ipsa uocari natura: ut
ipsis opus quam morbo ne pereant
in periculo est cures. Itaque
in curando democritum natu

rae ac dijs parebo priusquam uobis
si morbus quidem est. & non
error. quod equidem magis
cuperem. Nam maioris uestre
erga illum beniuolentiae signum
esset. Pecuniam ut ad Demo
criti curam ueniam: nec natu
ra: nec ipse deus mihi pollice
tur. Quare uiri abderitae
nec uos pecunia mecum agatis.
Quin potius artis liberae liberum
opus progredi dimittatis.
Quippe qui mercede curant
hi scientias seruire cogunt: et
illas liberas mercede efficiunt

De medicis cupidis

seruas: atq; ut mos est: cum ad
curam ueniunt: q. morbi diffi
cillimus sit aliquando mētiū
tur: quandoq; ceu facilis sit
accedere negant: licet polliceā
tur: & sæpe ueniunt item nō
rogati. Misera porro mortali
um est uita: quos intolleranda
lucri cupiditas ceu uent⁹ hiema
lis continue uexat. Quae cu
piditas cum insaniae morbo gra
uior sit: utinam ipsi medici
illam potius curare scirent: q̄
licet noceat: & egrotare faciat:
beatos tamen facere existimat.

In medicos auaros

NP

Ego autem puto animi morbos
ex uehementi insania procrea
ri: quae mentib(us) hominum
opiniones & fantasias quasda(m)
imprimit: a quib(us) non nisi per
uirtute(m) quis se purgando sa
natur. Equidem si diues ef
fici uelim uiri abderitae: non
decem talentor(um) gratia ad uos
uenirem: sed magnum per
sar(um) regem apud quem popl(u)i
& homines fortunis ac diui
tijs abundant accessissem: ac
citus illuc ad pestem curanda(m)
Sed quia regio illa hostis g(ra)e

Vnde animi morbus

existit: a morbo pestifero illam
liberare negaui. & quantũ in
me fuit barbaros expugnaui.
Erubescerem profecto a Rege
pecuniam accipere: qui patᵉ
esset infestus: quam pecuniaz
ceu pugil & defensor graeciae
abieci. Quippe non sunt di
uitiae pecuniam undiq; que
rere. Nam magna uirtutis
misteria in iustitia consistunt.
et non in his quae fodiuntur.
sed in illis rebus: quae omniõ
patent. & in agendo uersant.
Num igitur putatis aeque turpe

Vbi diui
ti
a
e

A.

haberi hostes & amicos merce
de pariter curare: sed non hoc
modo mea se habent: quoniã
ex morbis fructum non perci
pio. Democriti non libens ex
cessum audiui: qui si bene ua
leat amicus est mihi & si egro
tat a me curatus magis amic⁹
erit. Audio illum constantẽ
& bene moratum esse: atq; dec⁹
rei. p. uestrae. Hippocrates
Cous Philoppomeni abderita
rum nobilissimo foelicitatem.

LEGATI. QVI
rei. p. uestrae litteras at

tulerunt : tuas quoq; mihi red
diderunt : quibus cum mihi
hospicium : & caetera ad usū
necessaria pollicereris. laetatꝰ
sum ualde. Veniam fortu
na fauente : ac etiam spe me
liori q̄ existimauerim : ut re
scribendo tibi significaui. Nā
non insaniam esse duco : sed
quoddam animi robur exces
siuum uiri : qui nec liberoꝝ
nec uxoris : nec cognatoꝝ : nec
rei cuiusq̄ curam gerit : et
qui sibi fidens, die ac nocte
in antris plurimum : uel sub

arborum umbra: uel mollibus
herbis: uel iuxta tacitos aqua
rum riuulos degit. Huius
modi & alia multa melanco
licis qui taciti existant: & so
litarij: ac desertorum studiosi
locorum: mores hominum uitan
tes: et ab aspectu suorum declinan
tes. Nec alienum est eos qui doc
trinae solum uacant caeteras
curas ob sapientiae studium
abijcere. Nam ceu serui &
ancillae: qui absente hera tu
multuando inuicem altercan
tur: si repente hera superueit. Comparatio

remissi subito quiescunt. Eodem modo animi hominum affectus uiciorum ministri cum sapientiae conspectus illuxit ceu serui abdicant se. Itaque studiis sapientiae dediti cupiunt antra & tacita loca: non quia penitus sint amentes: sed actionum humanarum quietis desiderio contemptores. Quippe mens externis curis percussa cupit quietare corpus. & tunc ad quietem se statim conuertit Deinde in diluculo surgens: secum ueri locum circumspici

endo inquirit: ubi nec uxor nec
liberi: nec mater nec germani
nec cognati. nec serui: nec ali
ud quippiam adsit. quod per
turbationem aliquam afferre
possit. & quae perturbationes
excludunt illis in locis se li
bens committit: nec turbulen
tis se appropinquare audet.
ob reuerentiam rerum earum
quae illic inhabitant. Habi
tant aut illis in locis artes uir
tutes dij demones consilia
scientiae. & magnus polus
rapacissimis astris illic perpe

tuo defulget. Quem locu3
Democritus forte rerum ur
banarum tedio: & maiori quo
dam sapientiae studio: ceu
porro exulans se contulit. Et
quia sollicitudinis est amato
insaniae morbo laborare puta
tur. Sed abderitae student
pecunia se ostendere, q. De
mocritum haud intelligūt.
Verum tu amice Philoppo
menes hospitium para. Quippe
rei. p. illi perturbatae: turba
tionem denuo inferre nolu
erim: & maxime cū ab antiq

amicum præcipuum: ut pro
be scis te semper habuerim

Hippocrates Dionyso omni
um amicissimo .s. p. dicit.

AVT APVD AL
Licarnassium amice me
expecta: aut ipse ueniendo p
uenit. Nam Democriti gratia
Abdyram omnino eundum est
mihi: ad quem egrotantem
a ciuib; suis publice sum uo
catus: quorum affectio ea est
q; uerbis exprimi nequit. Nam
cuncti uelut una sit anima
æque simul egrotant. Quare

ipsi cura indigere uidentur.
Ego quidem reor. q. haud sit
morbus: sed excedens quoddam
discipline studium: nec re ue
ra excedens: sed ab idiotis sic
reputatur. Quoniam nunquam
nocet uirtutis excedens studi
um. Morbi uero opinio huius
modi prouenit ab eorum qui
iudicant tarditate. Quisque sane
opinatur quae ipse non habet
si alius abundet illa quodam
modo excedere: Et forte timi
dus fortitudinem putat esse
excessum: et auarus magnifi

centiam: & omnis defectus exi
stimat uirtutem omnem esse
uicium excedens. Ego autem
cum illum uidero: & eius uer
ba audiuero: rem melius per
cipiam. Tu uero Dionysi ut
uenias stude. Nam donec re
deo ut hic in patria moreris
uelim: et rerum mearum curam
habeas: atque ciuitatem ante omnia
gubernes. Ad haec accedit quod
non uideo qua fortuna hic an
nus salubris est: & naturam
teneat antiquam: cum non
multum morbis abundet. Quare

adsis: domum enim meam cõ
mode habitabis: quoniam in
hac mea habitatione uxor ap̃
eius parentes permanebit
Prospicies tamen ut contines
degat. ne propter uiri absen
alijs intenderet: Et licet a pue
ritia fuerit honesta: & proge
nitores habuerit urbanos.
& patrem habeat uirilem/ui
tiorumq; osorem: sed longe
tamen senex est: & mulier
castigatione semper indiget
quae est natura intẽpetãs
& sicut arbor assidue pulu

Nota q̃ mulier castigatione semper indiget:

lat: nisi quotidie castigetur. Ego
autem puto q ad mulierem
custodiendam amicus q parẽs
sit diligentior. Nam non idẽ
amoris affectus amico est: qui
& parentib. Cuius rei gratia
corrigendi tempus sæpius nõ
tenet. Quippe in omni re ille
est prudentior: qui affectu
animi caret modo sit beniuo
lus. Hippocrates Damage
to familiari s. p. dicit.

CUM. RHODI
essem apud te Damage
te uidi nauem illam qua solis

inscriptio inest prorae: et contex
tu probe ornatam: ac perplures
foros habentē: et eius remigium
fabrefactum & uelox & tutum
tu longe laudabas. Eam igitur
si fieri potest: non remis: sed alis
armatam nobis transmitte. Res
enim urget amice. Nam abdy
ram nauigare ocissime uelim
ut ob Democritum languentē
languenti medear ciuitati suae
De eius uiri fama iam credo au
disti. Hunc patria insaniae
morbo egrotare existimat. Ego
autem uelim: immo cupio eum

eum certe non egrotare: sed
ciues suos sic opinari. Nam
semper ridet inquiunt: et cū
ridere nunq̄ cesset de quauis
re signum insaniae esse cōiec
tant. Itaq; amice amicos tuos
apud rhodum moneas: ut mo
deste: & non multum rideāt
nec nimium moereant: sed
huius rei medium teneāt: ut
haec faciens alius comis ali
uirtutis studiosus existime
ris. Malum profecto est Da
magete de quauis re ridere:
malum quoq; est modum exce

dere. Quod si semper fiat, lon
ge est deteri⁹. Atqui dicere ꝫ
sibi. Nunquid Democrit[us]
qui egrotant: qui moriunt[ur]
& qui iam mortui sunt: & q[ui]
obsidentur: & quicquid mo[r]
talib[us] accidit malum: tibi p[re]
stant materiam ridendi.
Num deos oppugnas cum
in mundo duo sunt, preci
pue molestia & gaudium.
Quorum q[uod] alterum abiece
ris: beatus tibi uideris. At
fieri nequit: q[uod] aut mater aut
pater: aut liberi aut uxor

aut amici quandoq; non egro
tent. At tu ob tuum risum
ceu omnia salua sint felix
ac beatus existere putas: et si
quispiam egrotet rides: si mo
ritur gaudes: & si quid aduer
si audis letaris. Itaq; impro
bissimus es: & a sapientia pluri
mum abes. si putas huiusmo
di haud esse mala superha
bundat in te bilis Damagete
At ego uideor esse abderites:
Sed patria longe est pruden
tior. Verum de his magis tute
ibi disseramus: sed hoc ipso

tempore quo ad te scribo: na
uis profecto tardat. Hippo
crates Philoppomeni abderi
tarum nobilissimo foelicitatez.

CVM. INTEN
tus cogitansq; de Demo
crito quiescerem illa ipsa nocte
circa diei ortum somnium somnia
ui: quo nihil difficultatis esse
arbitror/ repente sum experrec
tus. Videbar enim uidere Escu
lapium: ac ipsum prope adesse
apud abdyræ portas cum ue
neramus. Verum ipse Escu
lapius non suauis: neq; mitis ut

Somnium Hippocratis

ex eius statuis uideri licet ui
debatur. Sed forma acer. et
aspectu non minus terribilis.
Sequebantur autem illum dra
cones re uera serpentibus amplio
res: qui & ipsi festinantes loco
quodam tractu sicut per loca
deserta & cauas ualles sibylla
bant. Post eum amici cistas
habentes farmacarum probe ob
turatas ueniebant. Ipse uero
deus manum mihi porrexit
quam libenti animo accipiens
rogabam: ut mecum ueniret
et in cura Democriti me non

relinqueret. At ille. Non
me inquit in praesentia īdi
ges. deus mortalium: atq; im
mortalium inipsa cura tibi
assistit. Tum ego retrouersus
aspicio mulierem magnam
et formosam comas splendide
& apposite comptam. Nam
eius oculoꝝ orbes splendebāt
ut oculoꝝ splendor esse ui
deretur. & deus ipse iam abie
rat. Verum mulier illa ma
nu me capiens: molli quadaꝫ
blanditia mihi blandiens per
ciuitatem me ducebat: Et cū

prope domum ubi uidebatur

esse hospicium uenimus: ut

umbra recessit: solum inquies.

Cras te conueniam apud De

mocritum. Deinde cum se re

trouertisset. Ego inquam rogo te

optima mulier: quae es: et

quo te appellem nomine. Et

illa. Veritas ait. Sed haec quam

praecedere uides (Statim enim

quaedam alia mulier apparu

it: nec ipsa quidem mala: sed

austera ac longe insolens) opi

nio inquit uocatur: et apud

abderitas habitat. Sed cum

surrexi: mecum somnium exa
minans: puto Democritum
medico non egere: ex quo ipse
deus curator morborum abijt
ceu non habens quid curatu
rus esset. At ueritas apud De
mocritum q. ipse sanus sit per
manet. Verum opinio q. ipse
sit infirm' apud abderitas exi
stit. Haec uera esse arbitro Phi
loppomenes: & certe sunt. Nō
enim me fugit quid somnia si
gnificent: & precipue cum or
dinem seruant. Quippe medi
cina uaticinio cognata est: quo

Somnian tis int'pretatio

Q. somnia signem habent

niam harum duarum artium unus
est parens Apollo : qui nobis pro
genitor morbos futuros praedi
cit. & egrotantes curat. Hippo
crates Crateuae Medico s. p. d

SCIO. TE IN. HER
barum uiribus cognoscendis
optimum esse : tum tuo studio:
tum gloria maiorum tuorum o ami
ce ut a Crateua atauo nihil
tibi iam desit. Nunc igitur si
umquam alias quot & quales potes
sane enim necessitas urget col
lige herbas atque mihi quam ocius
mitte Vnius uiri causa : quicquid

abderita: sed nomine Democritus: uti tota ciuitas aeque ponderat. Illum insaniae morbo egrotare aiunt: & nimis purgatione indiget, si res sic se habet. Sed licet credamus q non erit opus medelis: tam undiq; medicum oportet esse paratum. Herbarum uero uim saepius apud te non secus sum miratus, ac rerum omnium naturam dispositionemque & sacrum terrae situm: Ex quo animantia: plantae: alimenta: fortuna: ac ipse diui

tiae proueniunt . Quas res
utinam terra mortalib; dene
garet . Quippe plus habendi
cupiditas / quo se uerteret nō
haberet : neq; abderitae decem
talentis me nunc pro medico
accersirent / mercennarium
quempiam allicere putantes .
Vtinam Crateua amaram hu'
cupiditatis radicem ita extir
pare posses : ut nihil reliqa
ex ea remaneret : quoniam
animos hominum simul cum
corporib; purgarem . Sed ista
quidem optanda sunt . Tu uō

nunc insistas: & herbas mon
tib; ac altis in locis natas pre
cipue collige. Nam efficatiores
& acutiores sunt, q̃ quae in lo
cis humidis nascuntur propt
terrae densitatez: atq; aeris sb
tilitatem. Quod enim trahūt
id agunt uiuacius. flores tam̄
illarum legere coneris: Quae
iuxta lacus & loca uliginosa exi
stunt: ut pote iuxta riuos: uel
apud eos qui apud uos fonti
culi appellant. Nam q; non
sint ita efficaces nec tante acui
tatis & humoris dulcioris pro

comperto habemus. Itaq; de qb;
humor siue sucus exprimi de
bet. omnes illae uasis uitreis
fac deferantur. Sed quaru3
herbaȝ folia, aut flores usui
sunt habendi: in uasis coctili
b; probe obturatis fac depor
tentur: ne uentoȝ flatib; ex
agitate: tanq̃ exanimatae ui3
propriam medendi amittant.
& ea ad nos q̃ ocius mittas. Ac
cedit: q, huic rei tempus hoc
ueris totius anni longe con
gruum est. & ad praefata3
insaniam curandam necessitas

me urget. Quippe cum dila
tio cuiq; arti aduersetur: me
dicinae uero q̃ maxime: in
qua ipsa tarditas saepe affert
periculum uitae. Nam qui cu
rantur: eorum tempora uita exi
stunt: quorum obseruatio est ipse
finis. Spero enim sine aliqua
cura Democritum sanum fore
Si uero quispiam sit defectus
is aut naturae aut temporis
aut alia fortassis causa conti
git. Multa enim cum simus
mortales nos latent: quae
cum neq; diligentia: neque

alia ratione uer teneat nos ad
incertum ducunt. Vis igitur
a nobis aggreganda est. Nam
qui sunt in periculo, ea quae
possumus: sibi non sunt satis,
quam quae non possumus etiam
magis cupimus. Ad duo fe
re proposita nos semper mili
tamus. Vnum quidem hominis
alter uero artis. Sed horum
primum est sane incertum.
alterum scientia diffinitum: quibus
duobus opus est, quasi fortuna.
Quoniam id quod purgari de
bet. non omnino comprehen

Phisicum

ditur. Et nos ad stomachum
purgandum statim suspicien
tes medicinae modum ad inco
gnitam hominis naturam cō
iectam'. Non enim una & ea
dem natura omnium est. Et
natura cuiq; aliquid tanq̄ pro
prium semper diffinit. Prae
terea non nunq̄ in ipsis herbis
serpentes inspuendo eas inter
fecerunt. ac spiritum interio
rem circum illas insufflarūt.
huiusmodi quidem herbae no
cumentum pro salute inferūt
nisi quapiam nota aut tabe

aut odore ferino & atro signũ
appareat. Quo circa ars ipsa
propter fortunae casum frequẽ
ter decipitur. Certiores igitur
sunt purgationes: quae per hel
leborum fiunt. Quib; melãpũ
adnatarꝫ proeti & anticereuꝫ
ad herculis curas usos fuisse
narratur. At in democrito
nulla huiusmodi cura utenñ.
Verum sapientia sibi erit ef
ficacissima medelarum

ARGVMENTVM.

DEMOCRITVS
abderites inter philoso

phos sui temporis clarissimus
familiae ac suorum taedio ciuium
omissa uita ut sic dicam nego
ciosa: heremum profectus: quoque
locus: qui locus non longe ab
urbe abdyra distabat: se totum
ocio tradidit: atque super quibus
uis hominum actibus ridere
constituit. Quam rem cum
ciues sui animaduerterent, pu
tantes ipsum esse mente captum
legatione & epistolis hippocra
tem coum in arte medendi
eximium ad curam democriti
insanientis accersiunt. Quam curam

assumens hippocrates: abdy
ram nauigat. Vbi quae acta
& quae inter se ac Democri
tum dicta sunt Damageto:
cui rerum suarum curam domo
abiens commiserat, praesenti
epistola significat, sic scribens.

Hippocrates. Damageto s.d.

QVOD SV
SPICA
TI SV
MVS: illud nimirum
Damagete fuit. Non enim ex

ciderat mente democritus: sȝ
mente alios longe ante ibat.
nosq; sapientiores effecit. atq;
per nos mortales reliquos oms.
Misi tibi nauem carissime: q̄
ut esculapij uere dicat post so
lis insigne: apponas etiam salu
tis: quoniam cursum prospere
uelo ita celeri perfecit: q̄ quo
die me itu[rum] promiseram eo
ipso die abdyram applicuit.
Quo quum uenimus uniuersos
ciues ad urbis portas adstare fre
quentes conuenimus: ceu non
de nihilo nos expectantes: nec

C.

uiros tantum sed etiam mulieres
seniores pariter ac iuniores. atque
per deos infantes pueros ipso
uultu moerorem significantes.
Hi quidem sic se habebant perinde
ac si Democritus insaniret. Ille
uero eo tempore acrius philoso
phabatur. Vt autem me uiderunt
uisi sunt paulisper respirare.
atque optime sperare. Verum H.
Philoppomenes ut me domum
duceret instabat. Nam ut apud
eum diverterem scitu plebis erat
constitutum. At ego inquit o Abde
ritae. Nihil restat mihi negocii

nisi ut Democritum uideam.
Quod cum audierunt me lau
darunt. laetatiq; sunt: duxe
runt me confestim per foru3
urbis medium: alij sequendo
alij hinc et inde percurrendo.
Iuppiter rex ad unum uocife
rantes/ auxiliare: cura. Ego
uero eos hortabar: ut bono es
sent animo: ueluti nihil mali
tunc temporis adesset: et si
quid esset illud facile posse cu
rari: quae cum dixi/ abij. Na3
non domus longe aberat/ imo
urbs ipsa non multa qdem

erat: cuius prope muros inha
bitabat Democritus. Nam
contra urbis turrim quandam emi
nens collis extabat: altis ac den
sis populis amoenus: unde de
mocriti statio uidebatur. Ipse
sub patula frondosaque platano
solus in amictu crasso absumptus
pallens: tenuis atque tonsus bar
bam in lapidea sede sedebat.
A dextris aquicula quaedam
iugis e colle decurrens lenis
resonabat: quem supra colles
ut suspicari potest erat locus
nymphis sacratus, uitibus ex se

natis longe umbrosus. Eo tempo
re Democritus librum egregie
ornatum super genibus habebat.
& alij quoque plures circa se humi ia
cebant. Coaceruauerat animalia
plura: atque illa per totum disci
derat: & aliquando se inclinans
cursim scribebat: non nunquam
se continens: & intra se cogitans
a scribendo cessabat. Hoc cum
fecerat: parum post assurgens
cogitando deambulabat: et ani
malium uisceribus inspectis.
suoque loco dispositis denuo resi
debat. Abderitae uero moesti

qui me circumadstabant: & a la
chrymis uix se continebant. Pro
spice inquiunt Democriti uitã
Qui ut uides captus est. Nam
quid uelit, aut faciat nescit
Atque illorũ quispiam Demo
criti insaniam apertius osten
dere uolens, Eiulauit uoce
acuta instar mulieris super na
ti funere gementis. Alius per
inde ac quem genuerat, edu
caueratue coram trucidaret
lugubri ululatu clamauit.
Quem gemitum cum audis
set Democritus subridens: et

quodammodo deridens pau
lulum a scribendo cessauit.
atq; caput saepius concussit.
Tum ego inq o abderitae hic
manebitis. Ego enim comin
profectus ex illius sermone
motuq; corporis quid morbi
patiatur exactius percepero.
Haec cum dixissem, e colle q
erat decliuis et lubricus: ini
xus etiam uix ueni ad illu
Qui cum prope accessi: celer
rime scribebat. Steti expec
tans donec a scribendo cessa
ret. At ille pa scribendi cur

sum omittens. meque secus assi
stentem aspiciens: inquit
Salue hospes. Et tu plurimum
uirorum sapientissime inquit De
mocrite. Tum ueritus arbitror
quod me nomine non appellassem.
inquit. Quo te appellas nomine.
Nam ex ignorantia nominis
te hospitem uocaui. Hippocra
tes inquit nomen est mihi medi
cus est. Tum ille. Ex escu
lapii genere inquit fama
tui in arte medendi ad nos
permagna iam usque peruenit.
Sed quae causa te huc adduxit

amice. Verum ante omnia
sede. Vide hic quam foliorum acer
uus uirens ac mollis sit ad se
dendum iocundus: gratior
profecto quam inuidiosa fortunae
sedilia. Cumque sedissem. Pri
uatum an publicum te huc
adduxit negocium. Tum ego
numquam ut te uirum sapientem uide
rem. Haec uiae causa fuit. oc
casionem patria praestitit.
cuius legatione fungor. Tum
ille. Nostro inquit primum
uteris hospicio. Tum ego il
lum per omnia experiri cupiens

Simulatio Hippocratis

quamuis iam insanire non ui
deretur: inquit ciuem uestrum
nosti philoppomenem. Quin
immo Sidemonis ais filium
qui secus habitat mercurij fon
tem. Istum ipsum inquit: quo iam
ab antiquis hospite utor. Verum
tu Democrite me suscipe hospi
cio meliori: atque in primis ex
pone quid sit quod in presen
tia scribis. Tum ille pausilu
lum se continens. De insania
inquit. Tum ego. Iuppiter
Rex inquit ad ciues in tempore
rescribis. At ille inquit. Quos

ais ciues. Ego uero. Nihil o
Democrite inquam. Non enim
aduerti qui uerbum hoc mihi
exciderit. Sed quid de in
sania scribis. Tum ille. Quid
enim aliud inquit nisi quid
sit. & in hominibus quomodo
generetur. curetur ue. cuius
rei gratia discidi quae hic
uides animalia ista: non quod
oderim opera dei: sed ut inquiro
bilis naturam atque situm. Scis
enim quod bilis superhabundans
homines ad insaniam redigit.
quae bilis a natura omnibus

inest, tanq̃ materia q̃dem bona
interdum subijciat mala. Tuꝫ
ego inq̃ o Democrite uere ac
prudenter ais: quare te beatũ
iudico: qui tali ocio fruaris:
quo frui posse nobis non datur.
Tum ille inquit. Quianam nõ
datur tibi? Quoniam inq̃ agri
liberi: mutuum: morbi: neces
serui uxor & alia huiusmodi
oportunitatem nobis aufert.
Tum uir ille suo solito morbo
affectus: affatim risum effudit
meq; ridens subderisit. Deiñ
tacitus a risu continuit se. Tũ

ego. Quid inquam Democrite rides?
Vtrum probe an improbe quae
protuli tibi dixisse uideor? Tum
ille risit effusius. Abderitae
qui ista uidebant eminus plau
serunt manibus: caput alij: alij
frontem: non nulli sibi pilos
euulserunt. Nam ut postea
narrarunt: tam effuse Demo
critus riserat nunquam. Tum ego
inquam sapientissime uirorum De
mocrite cupio huius tui risus
causam scire utrum ego an
ea quae dixi risu tibi digna
uideantur, ut per te monitus

me emendare queam: aut tu
correptus a risu abstineas: q
uirum non decet. Tum ille
inquit. Hercule si me posses
arguere: ea me curares cura:
qua adhuc curasti neminem.
Tum ego inq. quid argui non
posses? Num uides esse absur
dum mores hominum ridere.
aut morbos. aut insaniam aut
caedes: aut quiduis aliud his
quoq; deterius. insuper nup
tias dies solemnes: liberoꝝ edu
catiões: sacra: magistrat⁹ hono
res: & omne id quod boni no

men habet. Nam quorum
miserendum est rides: quibus
laetandum parimodo rides.
Quare bonum & malum
apud te differunt nihil. Tum
ille. Ista quidem probe narras.
Sed nostri risus non dum causam
tenes: quam cum perceperis
curam magis frugem: quam legationem
istam patriae reportabis: risum .s. meum: quo et
te & alios sapientiores efficere
poteris. Pro qua re medendi
artem me forte vicissim docebis.
cognoscens quanto nixu

quib; non sit innitendum mor
tales innitantur: ea continuo i
quirentes facientesq;: quae nõ
homine: sed risu tantũ digna
sunt. Tum ego per deos inq̃ si
totus orbis terrae se egrotare igno
rat: nec tenet unde curam q̃
rat: extra mentem quidem
existit. Tum ille inquit. Igno
rantia orbis multa est hippo
crates. Naturam enim locu
pletem par considerat. Tum ego
inq̃ o Democrite ista suo tẽpo
re me docebis. Vereor enim
ne dum orbis insciatiam aperies

iam nunc ridere incipias. Sol
ue nunc tui risus causam: et ui
tae tuae rationem da. Tum ille
me torue aspiciens inquit. Tu
mei risus causas duas esse putas.

Causa risus Democriti.

Bona. s. & mala. Ego tantum
rideo hominem ignorantia ple
num: ac recte factis omnino
uacuum: qui omnib⁹ suis cep
tis puerescens superfluus: &
nociuis laborib⁹ se conficit. Nam
extrema terrarum: & recessus
extremos plus semper habẽdi
cupiditate peragrat: argento et
auro ut potiatur ab inquirendo

D

nunq̃ cessat . et ut plus possideat
cum semper sit anxi⁹ sine rubo
re se beatū appellat : nunc terre
hiatus seruorꝶ manibꝫ perfodit .
Quo in opere alij a terra fungi
da super incidente necantur
alij diu id facere coacti tanq̃
in patria illic uitā in cruciatu
degunt inquirendo aurꝶ & ar
gentum pulueris uestigia per
scrutatur . Harenam undique
coaceruat : & terrae glebas scin
dit affatim . atq; terram matrē
ceu hostem fodiendo euiscerat .
et quam admiratur eandem cō

tine calcat. Quantus hic risus.
Terram absconditam cupit. que
patet illam aspernat᷑. Canes
alij emunt: alij equos: non
nulli infinitos agros sibi ad
scribunt: & cum alijs domi
nari uelint: sibi ipsis domina
ri nequeunt. Vxores ducere
properant: non multo post
illas repudiant. Quem amãt
eundem item odiunt: liberos
gignunt: illos abdicant: que
sollicitudo uana profecto est
pariter & absurda: & ab isa
nia differens nihil. Bella int᷑

se gerunt: aduersantur paren
tibus: regibus insidiant(ur): hominu(m)
caedes peragunt. Terram fodi
unt: ut argentum adipiscant(ur)
argentum adepti agros em(u)nt.
Fructus agrorum deinde uend(u)nt
fructus uendentes pecuniam
denuo capiunt. Heu in quan
tis rerum uolutabris uoluunt(ur)
Pecuniam qui non habet: illam
habere studet: quam postquam
habet illam abscondit atque ce
lat. Huiusmodi angustias quibus
homines iugiter implicantur
cum aspicio: risus abunde est

N o t a

fluit. Ad haec uiri hostiliter
inuicem altercando: leges pre
uaricantur. Nam litigant
cum fratribus: cum ciuibus digla
diantur: non uerentur paren
tes: & ista agunt pro rebus cadu
cis: quarum nullus mortalium do
minus existit. Per nefas se mu
tuo caedunt: uiolenter occidunt
amicis & patriae subuenire de
uitant. Indigna et exanimata
diutius exornant: peculium
in statuis emendis erogant. eo
quod loqui sibi apparent. Qui uere
loquuntur: illos odiunt: aliena

semper concupiscunt. Et enim
qui aridam colunt mare affec
tant: & e contra insulas colen
tes aridam cupiunt: atq; oīa
conuertunt ad eorum cupidita
tem: et cum fortitudinem lau
dent in bello uarijs affectibus
quotidie superant: quibus mē
tis oculum eluscati uitam sine
consilio ducunt. Qui ergo hēc
meum contineam risum cum
ipsi non contineant inscitiam
suam? sed alius alium derideat.
Nam qui se putat esse sobrium
ebrios deridet. Alius amantem

aspernatur cum ipse grauiori
morbo laboret. Alij pro ri
diculo habent nauigantes.
Non nulli agrorum cultores
cum ipsi risu sint digniores
Nam & artibus & opere inter
se dissonant. Tum ego inquam
o Democrite. Ista quidem sunt
dicta satis apposite: nec ratio
ulla esset magis apposita ad
iudicandum mortalium fra
gilitatem. Verum negocia do
mestica: Vrbana pariter &
forensia quibus hominem uersa
ri oportet: Imponunt nobis

necessitatis legem. Non enim N
ad ignauiam; neq; ad segnitiē
natura hominem genuit. sed o
ad agendum. Verū ex huius
modi artibus studium glorię e
ebulliens. animum multorū
quis recte sentiant sępius &
frequenter decipit: qui ne ru a
ant omnia tentant: sed ob rerū
obscuritatē: casum cauere rōe
nequeunt. Nam quis unquā
mortem uxoris/aut diuortiū
expectauit.~ aut corruptelā
liberorū: aut perditionē agrorū.

aut nauium: siue regni sui ex
ercitus: aliorumq; iacturā bo
norum. Nullus enim cadere pre
sumit: Quippe spe bona quisq;
ducitur: atq; peioris non recor
datur. Igitur hic tuus risus nū
quid est super his ualde īcon
gruus. Tum ille inqt. Tardus
quidem es ingenio: & a mea
sententia longe alienus hippo
crates: qui animi motus & qetis
modum ex ignorantia metiris
Nam haec ipsa quae dicis si recta
mente sequerentur: ab omni an

gustia se facile eriperent: atque
meum risum sedarent. Nunc
uero his in rebus ceu ad uitam ne
cessariis insanientes excecantur
qui recta intelligentia motus or
dine carentes discere negligunt.
Nam celeris & crebra rerum ac
cidentium in diem & continua
fortunæ: & oratio abunde cuique
exhibet consilium. At certa in
re atque tranquilla uariis affec
tionibus affecti aliter: & aliter
cupiunt / ea quae nihil confert
et illis inuoluuntur: quibus

Nota

postmodum sunt dolituri. Vex enim qui omnia pro uiribus cogitat: seseq; cognoscit: sine casu uitam perpetuo ducit. atq; conditionez suam aperte considerans, ad cupiditatez plus semper habendi animuz non tendit: sed locupletem ac nutricem omnium naturã prae se ferens abunde satis uitam pertransiret. Quemad modum enim in bona corporis habitione periculum mõbi saepius inest: sic in magni

Not. In magnitudine prosperitatez nil tutũ esse.

tudine prosperitatis nihil sibi est
diu tutum: & in aduersis qui
sit animo fortis liquido apparet.
Multi qui sunt prope non ui
dentes sua quadam affectione
pereunt: quae uero clara sit
ceu sub nube tuentur: & cum
longam hominum uitam pro
speculo habeant: super his quae
fieri aut non fieri conuenit.
qua potissimum re futura pro
uidentur: tanto aciem magis
obtundunt. Haec & huius
modi meus sunt risus. Stul
ti quidem homines ex inspe

rato nequitiae : cupiditatis aua
ritiae inimicitiarum : doli insidia
rum : inuidiae . atque aliarum ani
mi affectionum : quarum mul
tiplicem difficile esset molli
tionem exponere : in diem poe
nas continue dant . Atque ut
summatim dicam ignorantia
omnibus dominatur . Nam per
uerse cum rem teneant : dolo
sis captionibus concertant . Quippe
quae uirtus spectat mores : illam
ad deterius semper deprauat .
eoque uoluptates & mendacia
semper secuntur : legesque asper

Ignorantia omnibus dominatur

nantur: quod hinc uel maxime
scire licet. Nam alter alterius
ignorantiam culpat: cum ipse
uisu audituque careat. qui duo
sensus in homine sunt praeci
pui ad futurum: & quod instat
consulendum. Ista deinde cum
grauiter ferant eisdem denuo
se implicant. Nauigare enim
exerrantes item denuo naui
gant. Cultus agrorum omitten
tes rursus agros colunt. Uxo
rem repudiantes ab integro
alteram ducunt: & quos ge
nuerunt cum sepellierint alios

confestim educant. Senectutē optant. illam adepti criminan tur: in nullo statu consilio per seuerant. Reges & principes uitam priuatam approbāt priuati uero regiaʒ affectant. Qui ocio sunt dediti negocio sos laudant. Negociosi ē con tra ociosos, uti tutiores laudi bꝫ efferunt. Locupletes uitaʒ tenuem preponunt: tenues locupletum uitam expetūt. ceu magis copiosam. At ui tam quietis, quae plane luci da & sine casu est: nec discere

uult quispiam: & eam ingredi
audet nemo. Sed in aduersã
quae dura asperaue est: omis
feruntur praecipites. Qua in uia
qui incidunt (incidunt autem
quam plures) non secus anhelant
quam quos hostes persecuntur: et qui
primi esse putantur, ultimi
reperiuntur. Quidam impuden
tia confusi, cum suos amores
habeant suspectos, alterius
lecto furtim tabescunt. Alios
insanabilis auaritiae morbus
cruciat: alij inuicem cum
impetu ruunt. Non nulli

Auaritia insanabilis

gloriae studio usq; ad astra ela
ti uitioꝝ mole ad imum usq;
corruunt. Quidam fodiunt
ut aedificent: ac aedificando
gaudent: quos postmodum
poenitet opeꝝ suorum. Ami
citiae iura tollunt. & illam in
odium uertunt: proximos ex
pugnant pariter & propiq̄uos.
& haꝝ reꝝ auaritia autor ē.
Et cum nihil differant a ludo
pueroꝝ: qui nihil consilio per
aetatem agunt: sed quae sibi
iocunda uident̄: pro cupidita
te tantum secunt̄: a brutis

E

animalibus superantur. Nam animalia bruta cum suae cupiditatis satura sunt pro tempore quiescunt. nec ut plus habeant quaerunt. Nullus unquam leo humi aurum abscondit. Sitit aper quousque aqua saturatus sit. Lupus quoad se expleat devorat: sed satur factus postmodum quiescit. Pardus ultra expletionem nihil tunc ulterius quaerit. Taurus pascendo expletus a pabulo desistit. At homini ut se expleat nec dies nec noctes satis sunt. Fe

Mos brutorum

Homo

rarum coitus annum ferè ces
sat. homo assidue irretitur.
Num ridebo hominem: qui
suos fleat amores: à quibus
cum peculium consumpsit
excluditur? Num ridebo eū
qui maiori pondere nauim
onerauit, cum iacturā nauis
deplorat. Haec & similia hip
pocrates non tibi uideor iure
ridere. Velim equidem uali
diorem quampiam medelaz
posse adinuenire: sed non ē
opus medela etiam si peonis
esset farmaca. Qua in re pro

RISUS DEMOCRITI

.No. uane amator

.No. negociator

genitor tuus Esculapi⁹ satis ē nobis exemplo: qui cum salutem mortalib⁹ prestitit: fulmē pro gratia reportauit. Num tibi uideor eiusdem esse sortis qui ut insaniae causas queraꝫ animalia occido: atq; ut uides hic scindo. Num sentis totū orbem odijs & simultatib⁹ plenum: & morbos in eo affatiꝫ coaceruatos. Nunqd homo ab ipso ortu totus est morbus. puer inutilis: adolescens stultus: qui pedagogi manu regitur: iuuenis ardens ac effe

Esculapius fulminatus.

Homo ab ipō ortu totus ē morbus

ratus: uir ambitiosus. Senex
delyrus atq; miser: qui uitam
suam absq; ratione consũpsit.
Talis enim ex utero matris na
scitur homo. Nam alij ira tu
ment: alij strupis & adulte
rijs student: alij aliena cupi
unt. non nulli sua sine fruge
consumunt. O si mihi potas
daretur dom' omnium posse
aperire: & quae intus fiunt
palam proponere Videres
alijs crapula uentrem disten
di: uino ingurgitari: alios uo
mere. alios tedio angi: alios

Pulchrum

uenena miscere: alios insidias
tendere: alios calculum confi
cere: alios laetari: gemere ali
os: quosdam in amicum etiam
causam conscribere: alios inani
gloria mente excidere: & alia
his non minus perturbatiora
in hominuz animis uersari.
Nam iuuenes pariter & senes
assidue petunt: abnegant la
borant: mendaciis pene ac lu
cro sordidi: alij delitijs natāt.
alij fame conficiunt: alij sepel
liunt bona: alij quae possidēt
paruifaciunt: & ad spes maiorēs

Inanis glā.

animum semper tendunt. In
super alij sunt impudentes.
alij tenaces: alij inexplebiles
alij oscitantes: alij abiecti: alij
elati: insolentesq; : alij ampul
losi opinione. Haec praeter
alij canib; alij equis: alij sta
tuis: alij gemmis: alij tabul'
alij legationib; : alij armis: alij
sacris. alij coronis: alij cedib;
plures rapinis solliciti sunt.
Hi omnes impetu feruntur.
Alius ad bellum nauale: ter
restre alius: alius ad agros
alius ad foꝝ: alius ad rostra.

alius ad subsellia: alij ad thea
trum: alij ad proscribenduz.
ad uoluptates alij: alij ad in
temperantiam: alij ad socor
diam: alij ad desidiam. Haec
& huiusmodi inepta & sine
ratione mortalium studia
cum intueor: me a risu con
tinere non possum hippo
crates. Accedit ad haec q
artem medendi haudquaq
habent acceptam. Nam mo
rosi sunt ascultando: & sapi
entiam uocant insaniam. Ac
cepi saepius ab egrotantibus

qui aperte dicerent artem tuã
sibi nocuisse quam plurimum: siue
id inuidia: siue ingratitudine
dicant. Quippe qui egrotant
si quando liberantur: gratiam
diis uel fortunae agunt. Mul
ti etiam praui natura eos: a quibus
beneficium receperunt: et egre
ferunt: quia putent eos alicui es
se obnoxios. Nonnulli cum in
ertes sint et ignaui praestantio
ribus inimicantur. Iudicium
eorum in sensu tantum consistit
quam animi affectu: nec id
fateri: nec eius esse artis atte

ingrati mala pro bonis reddant

stari uelint. Idq; ex inuidia p̄
cipue oritur. Nec tu es insci⁹
eiusmodi nugar͞ quibusda͞
ex affectionib; non reproban
dis omnino: quas hactenus es
secutus: siue rei. siue obtrec
tationis gratia. Stude igit̄
ridere. cum nulla apud mor
tales ueri cognitio existat. S;
stulti undiq; & undiq; sunt
stulti. & haec dicens subrisit.

Undiq; stulti

Mihi quidem o Damagete
deo similis uisus est. atq; obli
tus eius forme prioris. Inq̄
o magne hospes Democrite

magna quidem munera ex hoc
tuo hospicio in meum patriam
reportabo. Nam admiranda
sapientia tua opipare me acce
pisti: Revertar tuarum laudum
praeco: qui naturae uestigia
sequendo uerum tenes locutusque
es: sed cum mei animi cultum
iam abs te perceperim: me per
mutabo. Nam & hora ita hor
tatur. & tui corporis admodum
cura. Cras rursum hic tibi
adero: & hoc dicens surrexi.
meque sequi uelle paratus erat
accedenti cuidam nescio ex

quo loco pugillares dedit, atque
abij festinans ad abderitas: q(ui)
ceu in specula me desuper ex
pectabant. Ad quos cum ueni.
Inq(ui)t uiri abderitae: gratia uob(is)
multa ex uestra legatione a
me habetur. Democritum nam(que)
uirum sapientissimum uidi
qui solus homines moderatos
facere potest. Haec habeo Da-
magete: quae de Democrito
scribere possum: id(que) profecto
libens. Democritus Abderi
tes hippocrati coo medico
foelicita T E M.

VT MIHI. TAN
quam insanienti hellebo-
dares fidem: habens mente carē
tib: a quib studium non adde
cus: sed ad insaniam existima
tur ad nos usq: te contulisti o
hippocrates: & eo tempore ue
nisti quo de situ mundi: et coe
li descriptione ac de coelestib
conscriberem astris. Scis .n.
ho- naturam: & q. haec uere
& probe constituta sunt: et
quod ab omni insania atq;
stultitia nimi- sunt remo
ta. Qua in re meum commē

F

dasti ingenium: et illos hebetes
ac ueluti insanos iudicasti. Quip
pe sub imaginibus per aerem di
sposita sunt. ea nos errare saepius
faciunt. Sed quae in mundo cō
spiciuntur: & atomis fabrica
ta existunt: horum naturam mēs
mea inquirens in lucem sine
errore adducit. Quas res libri
quos iam scripsi aperte testantur.
Debes igitur & tu o hippocrates
cum huiusmodi uiris non cō
uenire: & minus conuersari quorum
animos infirmos & incertos esse
cognoscis. Nam his cum crede

res. si hellebori poculum mihi
ut insano dedisses. ita me in
sanire fecisses: quod artem tuam
teque ipsum demum acriter
damnassent. licet ars non es

Natura hel
lebori

set inculpa. Quoniam si sanis
datur helleborus. mentem procul
dubio obtenebrat. Sin uero in
sanientibus detur: nimirum
mire conducit. Scis enim quod
si me non inuenisses scribentem
sed aut inclusum: aut temere
deambulantem: mihi ipsi lo
quentem. & quandoque me per
turbantem: quandoque ridentem

super reb; per me opinatis: neq;
mihi loquentib; attendente;
neq; mente & animo insistē
tem: ac fixe quandoq; cogitā
tem: cognouisses profecto ex
uisu: et oculoꝝ iudicio insa
nienti similem fuisse demo
critum. Sed oportet medicū
non solum morbos aspectu iu
dicare. sed rebus scruptari ac
recensere: ut plurimum utrū
morb; tunc incipiat. an medi
um teneat: an iam desinat.
Praeterea uarietatem temp᷒
& aetatem obseruare: ac demū

Notate medi c i

tunc morbum curare: nec mi
nori diligentia totam mébro
rum corporis naturam inspicẽ.
Quoniam ex his omnibꝫ morbi
facile inueniuntur. Misi tibi
quae de insania nuper notauerĩ.

Hippocrates Democrito. s. p. d.

RTIS. MEDI
cinae salutares effectus o
Democrite plaeriq; homines oĩo
non approbant: sed dijs saepenũo
adscribunt et si natura aduer
si quippiam agat: et quem cu
ramus illum interimat: medi
cum incusant. deos omittunt.

Quare puto plus uituperationis
quam laudis hanc medendi artem
sortiri. Qua in arte licet sim
iam senior: ad medicinae finem
non dum perueni: nec ipse artis
inuentor Esculapius: qui quan
doque sibi ipsi dissonat: ut libri
ab eo descripti demostrant. Per
ea quae nobis scribis: medicinam
hellebori damnare uideris. Ve
ni equidem o Democrite ut
tanquam insanum te helleboro cu
rarem haud diuinans quis tu
utique esses. Sed ut te uidi per
Iouem non opus dementis: sed

benigne suscipientis conspexi. & summe tuu̅ commedaui in genium: atq; optimuz mu̅di naturaeq; interpretez iudica ui. Veꝝ enim qui me induxe runt: illos ut insanos damnaui. Nam ipsi helleboro indigebāt. Sed ex quo utriusq; nostruz uoluntas nos in unum addu xit: recte facies: si crebro ad nos scribens quae scribis eoꝝ nos participes facies. Nam et ipse tibi misi quae de helle bori effectione iam scripseriz.

Hippocrates Thessalo filio s. d.

De geometria et arithmetrica:

COGNITIONEM
Geometricae artis: arith
metricaeq; : ut probe teneas
cura fili diligenter. Nam nō
solum tibi uitam praeclaram:
& utilitatis plurimum ī huma
na sorte prestabit. sed mentē
acriorem: illustrioremq; oībꝫ
in rebꝫ: quae ad medendi usū
conferunt efficiet. Atqui cogni
tio quidem Geometriae: quę
ex pluribꝫ figuris: speciebusq;
pluribꝫ existens. tota in demo
stratione consumitur. Peruti
lis est ad ossium positiones:

cum ipsas membrorum uarias di
spositiones reddat notiores. Nam
clausuram articulorum: ac ossium
confractorum: Preterea Ustione
perforatione compositione: ac omni
reliqua cura scite medicus utitur
Et qui sit proprius locus cuiusque
ossis probe exploratum tenet.
Ordo uero arithmetricae ad
circuitus. & irrationabiles fe
brium motus: ad egrotantium
iudicium: ac morborum certitu
dines mirum in modum ualet.
Est enim longe commodum et
in arte medendi huiusmodi ha

bere adiumenta: Quae uexatiois
& quietis partes non aequas ad
aequam sortes absq; errore no
tissimas praestant. Quare ad
utriusq; huiusmodi facultatis
cognitionem accedere uelis.

. τέλος .

Caesari sacrum Ennius mon
tanus. fecit. auxit.

. D. M.

DIVO. IVLIO. CAESA
RI. VRBIS. ET. ORBIS
HERO. BENEMERENTI.

. D. M.

. M. MARCELLO. FEROCI.
TRIVMPHVM. SIRACV
SANVM. DVCENTI. AL
BANO. MONTE. HÃNI
BALIS. VICTORI. SA-
CRVM

. D. M.

LACTANTIAE. SABI

NAE. HONESTISSIME.
CODRIANI. FILIAE. AMAN
TISSIMAE. CERERI. ET.
BACCHO. MINVS. OBEDI
ENTI. VENEREM. FV
GIENTI. ABSTINEN
TIAM. FACIENTI. SACR.
Vix. an. XXXI. mens. III. di
eb. II.

D. M.

MITRIVS. PIVS. EBES.
DECREPITVS: ET. MEN
DICANS. ET. LVCE. CA
RENS. A TRIBVS. LIBER
TIS. ET. DVABVS. LIBER

TABVS. EXPVLSVS.
SITI. PERII. MIHI.
MET. CÕSTITVI. SA
CRVM. HIC. HVMATVS.
SVM. CINERES. ET. OS
SA. HOS. NATOS. IN.
HOC. VT. REQVIESCÃT.
NOLO. SOBOLEM. NE
GO. PRIVO. POSTE
ROS. OMNES. ME.
LEGITOTE. VIXI. AN
NIS. CXXV. Mens. III. die
bus. II. ABSQVE. OPE.

·D·M·

G.

.D.M.

VRSVS. ALLVS. CIVIS.
SATRAPES. EX. VM
BRIA. ARMIS. FLORV
IT. ADOLESCENS. VIR.
POSTQVAM. FACTVS.
EST. AEQVATVM. SO
LO. CAPITOLIVM. RE
CONDIDIT. TABVLA
RVM. LEGES. SERVA
VIT. REM. P. A. FALI
SCIS. LIBERAVIT. QVI
RITES. IN. EXILIVM
ACTOS. REDVXIT.
POSTES. RESTITVIT
TARPEIAS. PLEBEM.

PLACAVIT. DIVISUM.
IMPERIUM. CONCILIA
VIT. Vixit an̄. XLVIII. die
bus. IX.

. D. M.

·i· ego balbinus e terra
·i· terre

. es ·i· comedis

TE. TIBI. UNA. QUAE.
·ES. OMNIA. DEA.
ISIS. ARRIUS. BAL-
BINUS. V. C.

Marius appius Latiano nato

DOCTRINAM

POSTQUAM

tibi a. se. cos. tam ingens auctoritas concessa est: ut maioribus nostris mihi antea concessa est. Obsecro te fili mi. ut tibi met prius imperare scias: ut ducis nomen a cō

Pater filio

sularibꝫ : a patritijs : a sapienti
bꝫ : a liberis : a seruis laudetᷣ.
Tibi illud nomen pietate & ui
gilantia conserua : Omnibus
equidem ut ualeas . & animo
libero imperare . Iuuenum cu
piditatibꝫ impera . Refrena
prius libidines . Sperne uolup
tates : Siste ab iracundia : Cae
terasq; animi labes expelle : Si
cui inferenda iniuria est : is
tunc uidearis inuitus . Erit
enim deinceps nostrae proge
niei firma possessio . Tu de
mum te diuitem malle : q̄ egē

tem existima. Cura munus
hereditate appiorum questum
nullum propter pecuniam:
Spolias maiorum nostrorum reno
ua. Novissime rei p. Salutes
uigilantis sunt cura. Te ui
surum nec me amplius spero:
Totus decrepitus sum.

Latianus Mario appio Geni
tori optimo. s. d. plurimam.

EA QVA DEBVI
reuerentia monitiones
litterarum tuarum recepi. Aucto
ritas per senatum concessa est
mihi: ut maioribus nostris iam

iam eam spero illos mihi mag
illam augere auctoritatem quam
minui. A. sena. cons. certior
fies: si apud me auctoritas di
gne laudatur. Decreui maio
rum nostrorum auctoritatem apud
me plus ualere: quam iuuenum in
solentiam. Iustitia clementie
adiuncta omni cupiditate am
mota: libidine refrenata spre
tis uoluptatibus: deiecta auari
cia: me ad imperandum contu
li audacius. Maiorum nostrorum
spolia renouare pro rei. p. sa
lute uigil ero. Te ualde uisurum

cupio: & prope menses ad Sen.
cos. proficiscar: fugatis hosti
bus: quis decrepitus sis tute
cura: atque conserva: & senum
mestitias expelle: & sic beata
uita frueris. Vale: & natum
ama.

Curtius s. d. P. Fabio cons.

FVRES. VT
Custodes mihi summo De furibus
mane retulerunt) temptaue
runt hac nocte pluries postes
monarchiae: & sunt i magno
numero: adeo quod custodes ti
ment ab illis uinci: occidique

Prouidendu3 est repente. Augeatis numerū custodum. iubeatis illos capi. Et si prope locu3 capiuntur. ibidem crucidentur. Quorum cani sunt exules. De Leoninis uerendum est. cu3 munus illud eis datum sit a cunabulis furta perpetrare et contra rem p. quisq̄ illorum agere ut puniat necesse est. Aliter currente tempore: poterunt custodes fallere: q̄m super re hac omnes cogitationes & curas posuerunt. Vale

Curtius. s. d. P. Lucio suo.

NECESSARIE sunt mihi pecuniae mee quae a me mutuo tibi tradite sunt. Illas a te uellem restitui se mihi. Cogit me necessitas repetere. Argentu3 omne mee mensae in pignus & foenus dedi. Cognosco me tibi ualde molestum esse. Sed ubi scis me multum indigere. rogo te ut per famulum tuum fulium fidum reddas mutuesq;: Et si omnem pecuniam nō habes. ad summum partem qua sil' cum meis possim uiuere: do

De mutuo:

nec aliunde pecunias inueniam.

V A L E.

Lutius s. d. p. Q. Curtio

SATIS. SUPER

q; satis me pudet: et te
det pecunias tuas a te mihi
in oportunis meis mutuo
datas non potuisse restituere.
Erubesco. Da ueniam: obsecro
Dampno tuo satisfaciam. Sed
ubi pecuniam non teneo: omne
argentum meum puero meo:
et fuluio tuo consignaui ut in
foenus dent. Postea quot pe

cunias habere potuerint tibi
persoluant. Vigilabo: ut quam
primum reliquum tibi resti
tuam. Quantum tibi debeam
tu qui sapis & nosti: facile
iudicare potes. Dij mihi fa
ueant: ut tua exequar uo
ta. Vale. et me amare non
desinas.

Senatus s. d. Q. Curtio

CVPIMVS
te ad Alexandrum
profectum iri. Quoniam tu
sibi & senatui futurus es: nuntiesque
ei senatum admiratum uehe

menter. Vbi contra rem po. Ro. castrametat: arma pro tulit: & romanos equites sese ab Alexandro auro redemis se non timoris causa: sed mu tuae priscaeq; amicitiae eum ab inceptis bellis desistere mo neas: ne tam capitali odio ini micitias queritet. Quoniaz

Senatus mos

Senatus mos est iniuriam a quopiam pati. Videat fortu nae utranq; uicem: si super hac re aliquando uigilaue rit: meditando: si rectum iu dicium habet: si finem respic.

poterit sibi honori magno atq;
utilitati esse . V .

Curtius Senatui . S . D . P .

AD. ALEXAN
drum profectus: rem
omnez ordine explicaui . Ma
gna circuitione usus est pre
ter suam consuetudinem . Al
ternus est in suo sermone . Ex
hoc prospicitote : ne aut ex im
prouiso . aut dolo . Senatum
deprimat .

Asdrubal . Sen . s . d . p .

OMNEM . CAPA
dociam in deditionem

accepi: et Leudomiam ac Tri
tiam oppidum ui expugnaui.
Galli fuga sibi consuluere:
flumina periculose uadantes.
Castra man⁹ & milites contra
gallos & pasiphos exerceo. XVI.
KL. Sextilis iuxta flumen
nauilij castra posui. XV. apud
Valuam. XIIII. apud pithini
am. XIII. apud Morum: XII.
apud frigiam minorem. XI.
apud forum. Hodie uero
Marte duce contra persicas
gentes: quae obsessionem uo
lunt. arma timent: aborrent

pacem. Poscunt a m͞c foedera:
Indutias per triduum petunt
hoc renui: ut ingenium sim͞r
cum uirib; eo͞x intelligam.
Vltro nihil noui. V.

Senatus Asdrubali. s. d. p.

NVNQVAM
dubitauit Senatus de ma
gnitudine animi tui. Q͞r uo͞s
Capadociam. Tritiam Leudo
miamq; in deditione͞ acceperis,
oppidumq; expugnaueris:
incredibili gaudio senatum
affecisti. Tibi triumphus insi
gnis paratur. Sed ubi Galli

linthia flumina uadarunt. Age
exercitum tuum contra eos: an
q̄ uires resumant. Deinde omia
castra quae cepisti: iubet senat᷒
omnino cremari. Da eis uicis
situdinem: ut illud idem quod
ij fecere contra Sabinos patiant᷑. V.

Faustinus Iambicus. s. d. Asdrubali.

CEPERVNT me Arioli tranquilla pace
florente. Torturae horribili in
numeris uicib; dederunt. Mem
broꝝ omnium ossa quassata st̄
Inde qualibet parte corporis nul
la uis inest. De die in uinclis

De nocte compedib: talos ale-
is premunt. Vngues diuellt
Dentes extrahunt. Cibum ne
garunt. Scribae scriptitant
contra me sententiam. Asse-
runt contra me dictu absurda.
Inquiunt. Vah hasdrubal te
redimet. Obsecro me nō dese
ras. V.

Asdrubal. s. d. p. faustino iam
B I C O.

TIBI. COMPA
tior: numeraui: intellexi
adscripsi: numeri & innumeri
collacrimarunt omnes. Decreui

aut te redimere. aut exerci
tum perdere. Enim uero qđ
cupio perficiam: uel me simul
tecum habebunt. Faue tibi
uir magni animi: & uirtutis
ut soles. V.

fabius. s. d. Porcinae

BENTVLVM.
nostrum mortuum scito
heri ante vesperos. Q̄ cito
defuit aetati suae. Vehemen
ter doleo uirum comem ami
sisse. Quando quidem funus
extra domum positum aspexi
nec continere quiui quin Lachry

mas emitterem. Nusq similez.
Paruit necessitatib nostris.
Tu qui superes: quantu potes
cura salutem tuam. V.

Porcina. s. d. fabio suo.

NEC. EXPEC
tabam aduentum ita in
felicem a te mihi scribi. Litte
ras mestas repetere non potui.
tot me lachryme impediunt
sic madent ocli. ut mihi ad
uersius nihil euenire potuis
set. Hoc unum dolori meo
subuenit: q omnes mori op
portet. V.

Papirius Cursor . x . uir . s . d .

S E N A T U I .

DECIMO KL.

Maias hora prima &xx .

Quadraginta rates . IIII . et . x .

huic proxime in alto apparue

runt : bellatorum : puluere : ferro

et sagittis copiose munitae . Al

tera die ad predicendum nun

tium nauale bellum dederunt .

Nihil aliud nos respondere

scitote : nisi qui sint : unde .

Quod nobis bellum inferre ue

lint . Ab eis spacium postula

uimus : quousque senatum certum

faceremus: Moram negarunt.
Descenderunt portum: litto
ra ui ceperunt. Arcem Qui
ritum: turrim: & castra cre
marunt. Bellatorum numerus
circiter. V. & .XX. millia: to
tidem bellatores remanent ad
custodiam classium: pedites
qui littora curritant: & praedas
undique capiunt. sunt circiter
duo & .X̅. Vires nostre non
sufficiunt ad obstandum. Vires
animi omnino deficiunt. Pre
ces infundo: ut quam cito uideamus
prouinciae. & nobis absenatu

aliquod auxilium dari: ut nos
omnes saluos uelit. Prouinciam
omnino perditam ad recuperan
dum prouideat: alioquin solo
aequabitur: cremabitur: delebitur. V

Senatus s. d. Papirio procos.

MOS GALLORUM

ITA. MOS. EST
gallorum bellum non
predicere. Primo ingressum
faciunt inopinatum contra sena
tum: deinde bellum predicunt.
Pugnant dolo: prius quam tu armis.
Species est proditionis. Te ui
riliter hortamur et monemus.
ut in eadem animi uirilitate

persistas: in qua esse soles tẽpo
re belli: Tot duces: tot milites
tot equites: tot pedites: totq;
uiros romanos tibi citiꝰ q̃ pe
tis dabimꝰ: tam infinitum nu
merꝝ classium: & quae bello
sint necessaria: quibꝰ hostes
fugabis: prouinciam perditã
recuperabis. Interim unicã
tibi penitus ciuitatẽ in tutio
ri loco prouinciae reserua.
in quo saluus esse possis: et
si opꝰ fuerit illis resistere ua
leas: donec a senatu sbueniatur.
Vigila & a gallorꝝ dolo caue.

Aliter decipieris . Vale .

Disputatio senatus geometrica

Senatus . s . d . p . Sartorio .

SVMVS . INTER nos in magna contentiõe . uerbis tamen : de magnitudīe seu amplitudine regionum aut prouinciarum citra alpes potissimē . quia uellemus duces secundū qualitatem & uires atq; felicitatem dispensare : huc illuc mittere . Ex te praecipue certiões fieri uolumus de romanae prouinciae circuitu . Quoniam scis non discurrisse omnem prouinciam . Vale : & scribe : et

post uim bellam tibi insignia
consignari decreuimus. V.

Sartonius. S. D. P. Senatui

VAE AD. AV

gusta praetoria per ur
bem capuamq; porrigitur
usq; ad oppidum regium. de
cies centena & . XX . passuu
colligit. Latitudo uero ubi per
plurimum . VIIII. & . XL. Vbi
nimium sex . XXX. et centu
artissima est ad portum que
hannibalis castra dicunt: neq;
enim excedit . XL. Vmbilicu
ut ait ligurgus in agro Rea

tino. Habet in solidum spa
cium circuitus universi vicies
quadradecies novies centena. V.

A Lethes Rex Corynthi. S.
D. P. CVRTIO

MVLTAS. LAV
des nobis milites nostri
qui ab urbe venerunt de cla
rissimis mulieribus romanis
retulerunt: commendarunt
castimoniam: mores: constan
tiam: innocentiam: illarumque
ingenium vellem inter cory
thias: illarum laudes dissemi
nare. Quarum nomina: distic

tasq; uirtutes, facultates & in
genia: mores & pudicitiam
nobis tuis litteris notificare
uelis. V.

Curtius. s. d. p. Alethi Regi
Corinthio.

COMMENDO
me tibi quantum decet.
Tibi non ita distincte sicut a
me petis, singulas uirtutes
mulierum Romanarum: neque
quanq; illarum signanter: nec
nomina describam, cum esset
mihi longum & difficile di
numerare: cum urbs sit ampla:

De mulieribus Romanis

tamen in aliquali parte. Pri
Gangia mo habemus Gangiam cyril
lam Tarquini prisci consortē
nunquam ociosam: quae semper
Lucretia lanificio operam dedit. Lu
cretiam sabinam Collatini cō
sortem: quae decepta & stru
pata mortem sibi consciuit.
Cornelia Corneliam uirginem cum alijs
uirginibus datam obsidem Por
seni: quae cum equo tyberim
uadiens se & reliquas libera
Veturia uit. Habemus Veturiam Co
riolani matrem: quae filium
a bello romanorum adduxit.

& in hostium exercitum se trãs
tulit. Legitur de Virginia Virginia
& ab appio uiro rapta: a pre
uirgineo percussa in foro abijt
Claudia fuit Vestalis patri claudia
triumphanti a tribunico im
pedito. Mediam in publicũ
se ponendo: liberum cum tri
umpho in capitolio prebuit
ingressum. Virginia Lucij Virginia
coniux nobilis tamen a sacris
semota: quia plebeo nupserat
aliam aram sibi constituit: ubi
multas matronas conuocauit.
Flora romana meretrix: et di Flora

ues: sibi populum heredem
constituit: & pp hoc in nym
Romana phã adorata est. Roma
na iuuencula mulier matrẽ
in carceribꝫ proprio lacte nu
triuit: & sic liberauit eã a
Antria carcere. Vidi antriam Var
ronis licet continentez: & uir
ginem mirabilem: tamen pic
trix fuit famosissima contra
consuetudines feminaꝝ. Fuit
Emilia deinde Emilia Terrentia Sci
pionis affricani coniux: stru
pum uiri tam famosi celauit.
ne uiro etiam post mortẽ in

infamia oriretur. Sempro(n)ia Cornelio genere fecit castimoniam. Vidi Semproniam secundam tam elegantis ige(n)nij: q(uod) grece: et latine uersus & orationes disertissimas composuerit. Curia Romana tempore. iii. uiro(rum). Lucretium uir(um) suum abscondit. Sulpitia tanto facundiae lepore in poematib(us) laudes acquisiuit: q(uod) ascripta fuit in tabula erea. Agrippina. M. filia a Tyberio graccho m(u)l(t)is lacessita iniurijs: & ut eis

Sempronia. i.
Sempronia. ii
Curia
Sulpitia
Agrippina

finem imponeret cibum gusta
re noluit : quo usq; fame opp͞s
Faustina sa interijt . Faustina augusta
adeo decora fuit : ut numis
matib; sculperetur : nec uno
amasio contenta : sed libidi
nosa . Postea uero sacra fuit
inter omnes romanas . Longu͞z
esset mihi distincte narrare .
tamen petitioni tuae in aliquo
obsequar . Multas nunc noui
tias uirgines scriptas legi q͞ra͞z
nomina narrare non ualere͞z .
.V. et me Alethi Regi Com
mendo .

Q. Curtius. S. d. p. Papirio.

PLACVIT.

procul dubio te consulez creatum esse benemeritum uirtute & opera tua. omnes iudicant. Tu autem in primo cõsulatu grauitatem obserua. Iustitiam in omnes: pietatem in tuos: bonitatem in subditos: Deniq; unicuiq; pro ut ius postulat faue. V.

De Justitia

Lucius. S. D. Cincinnato.

TV. MIHI. NOtus non es affinitatis affinitatis gratia: ego minus tibi.

Non coniunctus. Minus ego
tibi. Sumus ex eadem p̄ria
oriundi. Nec credas me tibi
puduisse parere. Inuenies
me tibi libentissimum: & p̄s
tum usq; quo consecutus fue
ris quod uis. Deinde spero
te me iuuare donec compe-
riam quod uolo. Tu saluus
sis ut cupis. Dilige familia-
ritatem meam reciproce: et
pro ut ambob; necesse est. V.

Viridianus. s. d. senatui.

DE. OFFICIO
mihi prouiso per senatū

me non me bene meritum re
puto: tamen sibi parere decre
ui. Causa equidem est: q adO
lescentuli rudes sunt: quia
ignauos & barbaros precep
tores habuerunt. Sed si bo
nis et eruditis imbueremur.
non incognita pro cognitis
haberemus. Scurram tamen
pro oratore habemus: Pro
poeta Coruum. Si quid aut
scribunt: futilia quaedam
inuenta sunt. Nosces qui
a grecis: & latinis litteris
tantum absunt. quantum

Quare pueri rudes.

.i. cygnis
ab olorib; anseres fieri. Mihi
necesse uidetur: q; nullus ad
scribendum accedat. nisi pri°
undiq; ingenti uolumine gre
cas simul & latinas litteras
gustauerit. V.

CVRTIVS. EN
NIO. MONTANO. S. d

OPVS. TVVM
de regimine rei. p. appro
batum fuit apud Senatu3: pri
uate: & in foro approbati sũt
libri: & bene distincti. Coetus
orato4 approbauerunt come
dias scenas interlocutores: ne

neminem intro ducere potuisti loquentem. Quamobrem sena tus omnis populusq; romanus coetusq; orator tibi parant di gnam lauream cingere tempo ra benemerita lauro. Statue runt te benemerentem: appro batumq; in foro laureari. Vale: & me in tuis interdum ascribe

Ennius montanus. s. d. P. Q. Curtio suo.

DIGNVM NON arbitror opusculum meu apud senatum: apud consula res uiros: atq; apud oratorum

coetum commendari. Siquid autem ponderis aut grauitatis habet: fabritio: & papirio senibus in hoc quoque loquentibus tribuunt qui rei. p. cons. qui defensores fuerunt. Denique fateor me indignum esse: meque secretam lauream non mereri. Musarum fontem anxius diu saepeque sitiui liquorem hausurus: tibi mi Curti: hoc grē sumptio quas seni per ex me meritus es. V.

Genutius tribunus augur

Sen. s. p. d.

AD. GAVDIVM

scribo uobis. Ante lucem oēз
Romanoꝝ exercitum. Milites
sabinos: appios: & romanos:
Marte duce contra samnites
direxi. Illos rupimus fugaui
mus. Capta sꝫ. XLIII. III.
cesa. Tres duces captiuos uinc
tos teneo. Vinctos ad uos mittā
qui in armis strenuissimi fue
runt. Illos aduentū adusq;
meum ne torqueatis obsecro.
In foro alligari solent ad triū
phum. Nautas & pyratas
qui tantę necis causa fuere: oēs
uinctos pedib; manibq; submer

gi iussi. Rates munitas con suo
Classes armatas omnes cremaui
Adeo undiq; resonabat. arma
gentiū. uoces gementiū. stri
dores ardentiū ignes classium
Valles omnes resonant hiata
Me omni senatui commendo

Ce Recueil antique & Précieux
vient de la Bibliotheque
du vatican de Rome que mr.
de Parcieux luy meme aporta en france
en 1740 L'ecriture est connue
Pour etre celle du commanem=
ent du quatorzeieme siecle

15e

M l'abbé Rive, Bibliothécaire de Mde
Louise de france pretend que l'écriture
est du 15e siecle

